

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Sžak/10/2017
Identifikačné číslo spisu: 7016201294
Dátum vydania rozhodnutia: 27.06.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:7016201294.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Mariána Trenčana, v právnej veci sťažovateľa (pôv. sťažovateľa): F. L., nar. XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť Ukrajina, t. č. bytom Pobytový tábor Opatovská Nová Ves, zastúpeného Ligou za ľudské práva, občianskym združením so sídlom Štúrova 3, 811 02 Bratislava, proti žalovanému: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Migračný úrad, so sídlom Pivonková 6, 812 72 Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia o neudelení azylu, o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 5Saz/8/2016-85 zo dňa 1. marca 2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 5Saz/8/2016-85 zo dňa 1. marca 2017 z a m i e t a .

Sťažovateľovi právo na náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Predmet konania

1. Žalovaný rozhodnutím ČAS: MU-PO-99-43/2016-Ž zo dňa 20.10.2016 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“) podľa § 13 ods. 1 v spojení s § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 480/2002 Z.z.“) neudelil sťažovateľovi azyl a neposkytol mu doplnkovú ochranu.

2. V odôvodnení poukázal na sťažovateľovu žiadosť o udelenie azylu zo dňa 05.05.2016 z dôvodov obavy o svoj život, nakoľko bol prenasledovaný bezpečnostnými zložkami Ukrajiny. Vo vstupnom pohovore dňa 17.05.2016 uviedol, že v krajine pôvodu nebol nikdy členom žiadnej politickej strany, organizácie či hnutia, ani voči nemu nie je a nebolo vedené trestné konanie.

3. Ďalej opísal skutočnosti týkajúce sa jeho dosiahnutého vzdelania, pričom v roku 1992 začal externe

študovať v meste Charkov na Charkovskej právnickej akadémii Ministerstva vnútra, odbor kriminalistika, ukončil 5 ročníkov a štúdium skončil v roku 1997. Počas štúdia začal pracovať ako policajt (r. 1991) a službu vykonával do decembra 2008. Od januára 2009 do marca 2014 pracoval ako asistent advokáta v právnickej firme s názvom Federácia právnických štandardov v Simferopole. Dňa 19.03.2014 vycestoval z Krymu do mesta Cherson, kde pracoval ako dobrovoľník v Chersonskej oblastnej organizácii milosrdenstva a zdravia a zároveň ako novinár - korešpondent pre týždenník „Do hory“.

4. Od apríla 2014 pomáhal v dobrovoľníckych oddieloch Sarmat, Batalión Cherson a Batalión Krym, kde v rámci Donecko-Luhanskej oblasti zabezpečoval logistiku vojenského materiálu, liekov, potravín, oblečenia a uniforiem pre dobrovoľnícke oddiely. Začiatkom júna 2014 začal z územia Luhanskej a Doneckej oblasti prevážať ľudí na územie kontrolované ukrajinskou vládou, v auguste 2014 zabezpečoval výmenu zajatcov v meste Krasnoarmejsk. Tejto činnosti sa venoval do konca septembra 2014, kedy začal aktívne pôsobiť v Batalióne Krym a bezprostredne sa zúčastňovať vojenských činností. V máji 2015 prešiel do 36. brigády námornej pechoty, kde slúžil do 27.10.2015.

5. Uviedol, že dňa 27.10.2015 došlo v obci Širokino k výbuchu terénneho auta značky Hummer, ktoré riadil a on vyletel cez predné sklo. Ďalej si pamätá až hospitalizáciu a prebudenie sa vo vojenskej nemocnici v Odese. Podľa vlastných slov následkom zranení mal ochrnutú celú pravú stranu tela a bol uznaný vojenským invalidom skupiny č. 2. Z nemocnice v Odese odišiel do nemocnice s názvom Mečnikova v Dnepropetrovskej oblasti, odtiaľ do Centrálnej klinickej nemocnice v Kyjeve, následne do Rovenského rehabilitačného centra a nakoniec do Užhorodskej nemocnice vojenských veteránov. K svojmu zdravotnému stavu do konania predložil niekoľko lekárskeho správ a záznamov, ktoré tvoria súčasť administratívneho spisu žiadateľa. Po zlepšení jeho zdravotného stavu vo februári 2016 nastúpil ako právnik do spoločnosti Ukrajinsko-helsinská spoločnosť právnej pomoci so sídlom v Kyjeve, v ktorej mal zabezpečovať ochranu práv presídlencov.

6. K dôvodu svojej žiadosti uviedol, že v októbri 2009, keď pracoval ako právnik dokázal, že B. E., ktorý je v súčasnosti senátorom za Krym, ukradol počítačové tomografy, ktoré poskytla Ukrajine-polostrovu Krym Európska únia ako humanitárnu pomoc, pričom po anektovaní Krymu v marci 2014 tento začal s pomstou právnickej firme, v ktorej pracoval. Najprv sa neznámi páchatelia pokúšali podpáliť kanceláriu a potom podpálili jeho osobné auto, pričom jeho meno a fotografia sa mali objaviť na webovej stránke „Tribulan Novorosii“, na ktorej bolo uvedené, že je fašista a že ničil obyvateľov Nového Ruska. V meste Simferopol bol prostredníctvom letákov označený ako „Banderovec“, pričom bol presvedčený, že za tým všetkým stojí B. E., ktorý sa mu osobne vyhrážal, že sa mu pomstí a že ho obesí.

7. Ďalej uviedol, že bol pozvaný na stretnutie s prezidentom Ukrajiny, ktoré sa konalo 28.02.2016 v meste Kramatorsk, na ktorom podľa vlastných slov, vyjadril otvorene svoje námietky voči prezidentovi a povedal, že klame. Neskôr, do hotela Kramatorsk v meste Kramatorsk, kde bol ubytovaný, prišli spolupracovníci bezpečnostnej služby Ukrajiny, ktorí chceli vedieť žiadateľovu identitu a pýtali sa ho na rôznych ľudí. Dodal, že počas rehabilitácie v meste Rovne zverejňoval prostredníctvom sociálnej siete články, v ktorých otvorene hovoril o tom, že bezpečnostná služba Ukrajiny sa zjavuje nepohodlných ľudí. Dňa 01.05.2016 prišli za ním do užhorodskej nemocnice, v ktorej sa v tom čase nachádzal, príslušníci bezpečnostnej služby Ukrajiny a povedali mu, že musí ísť s nimi do Kyjeva kvôli svedectvu proti spolubojovníkom z Bataliónu Krym, čo odmietol. Títo sa mu začali vyhrážať, že ho vrátia na Krym a potom odišli. Dňa 05.05.2016 za ním prišla lekárka, ktorá mu povedala, že hlavný lekár jej nariadil, aby mu napísala prepúšťačiu správu aj napriek tomu, že liečenie malo trvať do konca mája 2016. Žiadateľ to pochopil tak, že mu hrozí nebezpečenstvo a z obavy o život sa rozhodol vycestovať z Užhorodu. Nakoľko jediné možné riešenie situácie videl vo vycestovaní z Ukrajiny a slovensko-ukrajinská hranica bola najbližšie, prišiel na Slovensko.

8. Dňa 24.05.2016 počas dopĺňujúceho pohovoru bol vyzvaný, aby vysvetlil, prečo v pohovore vedenom na Oddelení hraničnej kontroly Policajného zboru Výšné Nemecké uviedol, že k výbuchu auta,

ktoré šoféroval, došlo 29.10.2015, keď vo vstupnom pohovore migračnému úradu uviedol ako dátum tej istej udalosti deň 27.10.2015. Na vysvetlenie uviedol, že dňa 27.10.2015 došlo k výbuchu auta v meste Mariupol a v nočných hodinách zo dňa 29.10.2015 na 30.10.2015, bol hospitalizovaný vo vojenskej nemocnici v Odese. Keďže bol tri dni v bezvedomí, nevie uviesť, čo sa počas tej doby dialo. K potvrdeniu hospitalizácie vo vojenskej nemocnici v Odese predložil lekársky posudok (list č. 90 v ČAS: MU-PO-99/2016-Ž). K stretnutiu s pracovníkmi bezpečnostnej služby Ukrajiny v hoteli Kramatorsk, uviedol, že do hotela za ním prišli dvaja ľudia z bezpečnostnej služby Ukrajiny, predstavili sa, ale nepovedali kto ich poslal. Pýtali sa ho na jeho prácu pre Ukrajinsko-helsinskú spoločnosť právnej pomoci, na dostupnosť humanitárnej pomoci pre nútených presídlencov. Po tom, ako im odpovedal, odišli a vrátili sa asi po polhodine, kedy ho a ešte jedného jeho kolegu zavolali na recepciu hotela. Tam sa sťažovateľa pýtali kedy odišiel z Krymu, kde a pre koho pracoval a pýtali sa ho na rôzne osoby. Po tom, ako na otázky odpovedal, mu oznámili, že je voľný a môže odísť.

9. Nakoľko sťažovateľ vo vstupnom pohovore uviedol, že po uverejnení článkov bol na neho „vyvíjaný psychologický nátlak zo strany bezpečnostnej služby Ukrajiny“, bol v doplnujúcom pohovore vyzvaný, aby vysvetlil ako tento nátlak pociťoval a ako sa to odrazilo v jeho bežnom živote, k čomu uviedol, že do 01.05.2016 nepociťoval psychologický nátlak. Až dňa 01.05.2016 počas návštevy poručíka N. a kapitána L. v nemocnici v Užhorode sa začal psychologický nátlak na jeho osobu. Uviedol, že dvaja menovaní od neho chceli, aby poskytol nepravdivé informácie o B. K. a obviňovali sťažovateľa zo vzťahu so separatistami a z toho, že potvrdenie o invalidite si kúpil. Vyhrážali sa mu násilným prevezením na Krym a odovzdaním ruskému vedeniu. Podľa slov sťažovateľa ich úlohou bolo nátlakom z neho vymámiť potrebné informácie.

10. Žalovaný mal za to, že na základe výpovede sťažovateľa a všetkých dostupných informácií je zrejmé, že nespĺnil zákonom stanovené podmienky pre udelenie azylu na území Slovenskej republiky. V jeho prípade nebola preukázaná opodstatnenosť jeho obáv z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine tak, ako to vyplýva zo Ženevského Dohovoru z roku 1951 o právnom postavení utečencov (ďalej „Ženevský Dohovor“) a zák. č. 480/2002 Z.z.

11. Z výpovede sťažovateľa bolo zrejmé, že v krajine pôvodu nečelil absolútne žiadnym problémom zo strany štátu, ktoré by mohli byť považované za prenasledovanie v zmysle § 2 písm. d) zák. č. 480/2002 Z.z.

12. Zo sťažovateľových výpovedí je zrejmé, že v krajine pôvodu pred jej opustením nečelil žiadnym problémom ani zo strany štátnych, ani neštátnych pôvodcov, ktoré by bolo možné subsumovať pod pojem prenasledovanie v zmysle § 8 zák. č. 480/2002 Z. z. Ako sám tvrdil, jeho prenasledovanie bezpečnostnou službou spočívalo v psychologickom nátlaku na jeho osobu. Psychologický nátlak začal pociťovať 01.05.2016, kedy ho v nemocnici v Užhorode navštívili poručík N. a kapitán L.. Dňa 05.05.2016 opustil územie Ukrajiny, prišiel na Slovensko a požiadal o azyl.

13. Definícia utečenca v zmysle Ženevského Dohovoru a zák. č. 480/2002 Z.z. v sebe zahŕňa subjektívne aj objektívne prvky. Subjektívne sa týkajú strachu jednotlivca z ujmy v prípade návratu do krajiny jeho pôvodu. Objektívne sa týkajú odôvodnenosti strachu žiadateľa, čo znamená, že existuje opodstatnená možnosť, že pri návrate by došlo k hroziacej ujme. Odôvodnený strach z prenasledovania sa však musí týkať jednej alebo viacerých príčin uvedených v Ženevskom Dohovore a v § 8 zák. č. 480/2002 Z.z. Okrem subjektívneho prvku jeho strachu z prenasledovania, teda obavy pred bezpečnostnou službou Ukrajiny, chýba v jeho prípade objektívny prvok odôvodnenosti jeho strachu. Ten je pre posúdenie možnosti udelenia azylu najpodstatnejší. Preto možno jednoznačne skonštatovať, že tieto jeho obavy samy o sebe ako také, nevychádzajú z dôvodov uvedených v Ženevskom Dohovore a ani v zák. č. 480/2002 Z.z.. Teda objektívne nemal pred opustením krajiny svojho pôvodu žiadne problémy takého charakteru, ktoré by vychádzali z dôvodov uvedených v Ženevskom Dohovore a v zák. č. 480/2002 Z.z. Nespĺňa preto podmienky pre udelenie azylu.

14. Psychický nátlak, ktorý uvádza nenapĺňa znaky prenasledovania v zmysle zák. č. 480/2002 Z.z. Nemožno považovať za prenasledovanie návštevy príslušníkov bezpečnostnej služby za účelom získavania informácií. Obvinenia, ktoré uviedol sťažovateľ, nemožno chápať za obvinenia v zmysle trestného konania majúce právne následky.

15. K vyhrážkam, ktorým sťažovateľ čelil žalovaný uviedol, že v prípade nezhôd s E. sťažovateľ mal a vždy má možnosť obrátiť sa na príslušné orgány Ukrajiny zaoberajúce sa riešením sporov takého charakteru, ako uviedol. V súvislosti s vyhrážkou nedobrovoľného vrátenia sťažovateľa na územie Krymu žalovaný zopakoval, že ak by bol záujmovou osobou polície, resp. iných bezpečnostných zložiek Ukrajiny, je viac ako nepravdepodobné, že by v jeho prípade neboli využité iné zákonné postupy a metódy, ktoré tieto orgány majú k dispozícii.

16. Samotná skutočnosť, že sťažovateľ bez problémov opustil Krym dňa 19.03.2014, venoval sa rôznym aktivitám v rámci zamestnania alebo dobrovoľníckej práce a neprišiel pri tom do žiadneho konfliktu so štátnymi orgánmi, popiera jeho tvrdenia o prenasledovaní a obave z návratu do vlasti. Ako vyplýva aj z materiálov predložených do konania samotným žiadateľom, v priebehu rokov 2009 až 2016 sa realizoval v rôznych oblastiach. Od roku 2009 do marca 2014 pracoval ako právnik, asistent advokáta v Simferopole, neskôr pracoval ako dobrovoľník v Chersonskej oblastnej organizácii milosrdenstva a zdravia v Chersone a zároveň ako korešpondent týždenníka „Do hory“. Pomáhal dobrovoľníckym bojovým oddielom Sarmat, Batalión Cherson a Batalión Krym. Zabezpečoval výmenu zajatcov, logistiku a neskôr, od septembra 2014, sa aktívne zapojil do bojov na území Ukrajiny, najprv v jednotke Batalión Krym, neskôr v 36. brigáde námornej pechoty. V priebehu všetkých uvedených činností a aktivít nemal nijaký problém so štátnymi orgánmi, čo preukazujú doklady predložené žiadateľom.

17. Podľa posledných dostupných informácií získaných z viacerých zdrojov je Batalión Krym súčasťou Národnej gardy Ukrajiny a plní úlohy Generálneho štábu. Navyše od mája 2015 sťažovateľ pôsobil v ozbrojených silách Ukrajiny, čo preukázal vojenskou knižkou.

18. K dôveryhodnosti sťažovateľa žalovaný uviedol, že v priebehu konania sa vyskytlo niekoľko rozporov vo výpovediach sťažovateľa, rozporov medzi jeho tvrdeniami a obsahom ním predložených dokumentov a rozporov výpovedí so získanými informáciami.

19. V priebehu vstupného pohovoru uviedol, že dňa 27.10.2015 v obci Širokino v Doneckej oblasti došlo k výbuchu terénneho vozidla značky Hummer, ktoré šoféroval, následkom čoho mal ochrnutú celú pravú stranu tela a bol uznaný za vojenského invalida skupiny č. 2. Keď bol v doplňujúcom pohovore vyzvaný, aby sa vyjadril k tomu, prečo sa počas pohovoru vedenom na Oddelení hraničnej kontroly uviedol, že k tejto udalosti došlo dňa 29.10.2015, tvrdil, že dňa 27.10.2015 došlo k výbuchu auta v meste Mariupol a v noci z 29.10.2015 na 30.10.2015 bol hospitalizovaný vo vojenskej nemocnici v Odese. Nakoľko bol tri dni v bezvedomí nevie uviesť, čo sa počas tejto doby dialo. O hospitalizácii v nemocnici v Odese predložil lekársky posudok (tvorí prílohu č. 11 dotazníka, list č. 90 v ČAS:MU-PO-99/2016-Ž). Tvrdeniu sťažovateľa, že v súvislosti s výbuchom auta bol ochrnutý na pravú polovicu tela odporujú dôkazy, ktoré sám predložil a ktoré svedčia o tom, že v nemocnici v Odese bol hospitalizovaný až po tom, ako ho tam presunuli z nemocnice v Curupinsku, kde bol prijatý dňa 30.10.2015 po tom, ako 29.10.2015 v okolí obce Radensk pocítil točenie hlavy, ochabnutie horných a dolných končatín a narušenie rečovej funkcie (príloha č. 11 dotazníka, list č. 89, preklad list č. 143 v ČAS:MU-PO-99/2016-Ž). Ako je zrejmé z predchádzajúceho, žiadateľ sa v predmetnom čase nemohol nachádzať ani v obci Širokino, ani v meste Mariupol, kde tvrdil, že k výbuchu došlo, ale preukázateľne, ako to vyplýva z originálnych lekárskeho záznamov, bol v tom čase spolu so svojím vojenským útvarom A2802 v okolí obce Radensk.

20. K zdravotnému stavu sťažovateľa žalovaný konštatoval, že tento predložil do konania lekárske záznamy, z ktorých vyplýva, že 29.10.2015 v okolí obce Radensk pocítil točenie hlavy, ochabnutie horných a dolných končatín a narušenie rečovej funkcie (príloha č. 11 dotazníka, list č. 89, preklad list

č. 143 v ČAS:MU-PO-99/2016-Ž) a bol 30.10.2015 dovezený do nemocnice v Curupinsku a následne do Vojenského klinického lekárskeho centra v Odese, kde mu zistili narušenie krvného obehu mozgu. Z prepúšťacej správy krajskej nemocnice vojenských veteránov v Užhorode (príloha č. 11 dotazníka, list č. 85, preklad listy č. 142-143 v ČAS :MU-PO-99/2016-Ž) vyplýva, že diagnóza pacienta (sťažovateľa) je stav po ischemickej mozgovej príhode. Nie je teda následkom zranení utrpenej pri výbuchu vozidla.

21. Dôkazy ním predložené, nedokazujú ani ním tvrdenú uznanú invaliditu. Súčasťou predložených lekárskeho záznamov je výmenný list pre lekársku sociálnu a expertnú komisiu zo dňa 02.12.2015 (príloha č. 11 dotazníka, listy 85-90 v ČAS: MU-PO-99/2016-Ž), avšak jeho časť určená pre záver tejto komisie, konkrétne oznámenie lekárskeho ústavu o rozhodnutí komisie, je nevyplnené (príloha č. 11 dotazníka, list č. 86, preklad list č. 143 v ČAS:MU-PO-99/2016-Ž). Tým sa bezpredmetným stáva aj obvinenie z kúpenia si potvrdenia o invalidite, ktorým sa mu mali vyhrážať príslušníci bezpečnostnej služby.

22. Do konania boli zabezpečené informácie o osobe sťažovateľa, z ktorých vyplýva, že bol záujmovou osobou milície na Kryme a to z dôvodu, že v roku 1997 bol odsúdený na 6 rokov odňatia slobody za trestný čin znásilnenia, v roku 2004 bol riešený za priestupok - ľahké výtržníctvo a v roku 2005 pre podvody s nehnuteľnosťami. Tieto skutočnosti žalovanému v priebehu vstupného pohovoru zamlčal, keď uviedol, že voči nemu nie je a nikdy nebolo vedené trestné konanie. Na odstránenie rozporu nebol realizovaný ďalší pohovor, nakoľko by to nebolo účelné, lebo samotné odstránenie rozporu by v tomto prípade nemalo vplyv na posúdenie azylu a tieto informácie uviedol žalovaný na celkové dotvorenie obrazu sťažovateľa.

23. Žalovaný v prípade sťažovateľa vylúčil aj potrebu poskytnutia medzinárodnej ochrany vo forme doplnkovej ochrany z dôvodov uvedených v § 2 písm. f/ bod 1. a 2. Zákona o azyle potom, čo zadovážil aktuálne informácie o Ukrajine a o mieste posledného bydliska sťažovateľa a na základe ich vyhodnotenia dospel k záveru, že v prípade jeho návratu do krajiny pôvodu, berúc pritom do úvahy bezpečnostnú situáciu v krajine pôvodu sťažovateľa a tiež princíp individuálneho posudzovania potreby poskytnutia ochrany, možno s dostatočnou istotou vylúčiť, že by mohol byť vystavený reálnej hrozbe tejto formy vážneho bezprávia.

24. Aj keď v niektorých častiach Ukrajiny je súčasná situácia v súvislosti s konfliktom odohrávajúcim sa vo východnej časti krajiny stále komplikovaná, Kyjevská a Zakarpatská oblasť, kde sa zdržiaval, nie sú súčasťou konfliktnej zóny a sú podľa viacerých zdrojov vo všeobecnosti pokojné. Bezpečnostná situácia je tam primerane stabilná a na civilné obyvateľstvo má nepriamy dopad. Z dostupných zdrojov vyplýva, že tieto oblasti sa stávajú cieľom vnútorne presídlených osôb odchádzajúcich z východných častí krajiny, ktoré v nich hľadajú útočisko. Sťažovateľ je práve takouto osobou. Využil inštitút vnútorného presídlenia, bez problémov si vybavil všetky potrebné doklady (viď potvrdenie o prechodnom pobyte), našiel si prácu. V jeho prípade je teda opodstatnený predpoklad, že po návrate do krajiny pôvodu bude plne schopný sa o seba postarať a začleniť sa do spoločnosti, čo už dokázal aj v minulosti.

II.

Konanie na Krajskom súde

25. Sťažovateľ podal proti preskúmanému rozhodnutiu na Krajský súd v Bratislave správnu žalobu vo veci azylu podľa Štvrtej hlavy Tretej časti zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) s nasledujúcimi žalobnými bodmi (§ 182 ods. 1 písm. e/ S.s.p.):

- nesprávne právne posúdenie otázky opodstatnenosti obáv z prenasledovania;
- nesprávne právne posúdenie existencie príčinnej súvislosti prenasledovania a dôvodov podľa Ženevského Dohovoru;
- neposkytnutie doplnkovej ochrany, ohľadne čoho považujú rozhodnutie za nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť, respektíve nedostatok dôvodov, pričom zistenie skutkového stavu bolo v tejto otázke nepostačujú pre riadne posúdenie veci;
- vychádza aj z nesprávneho právneho posúdenia reálnej hrozby vážneho bezprávia;

- poukazoval na to, že pokiaľ sa týka otázky dôveryhodnosti je rozhodnutie nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť, respektíve nedostatok dôvodov, zistenie skutkového stavu bolo v tejto otázke nepostačujúce, v dôsledku čoho napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho posúdenia otázky dôveryhodnosti sťažovateľa;

- namietal podstatné porušenie ustanovenia § 49 zák. č. 480/2002 Z.z., ktoré sa týka konania o udelenie azylu, ktoré malo za následok vydanie nezákonného rozhodnutia.

26. Krajský súd v Bratislave v konaní podľa ust. § 207 a nasl. S.s.p. pri neformálnom posudzovaní žaloby (§ 206 ods. 3 S.s.p.) zistil, že sťažovateľovi nebolo možné vyhovieť z nasledujúcich dôvodov.

27. Krajský súd s poukazom na definíciu pojmu prenasledovanie zmysle § 2 písm. d) zák. č. 480/2002 Z.z. uviedol, že určitú formu fyzického alebo psychického násillia (vrátane sexuálneho) možno podriaďiť pod definíciu prenasledovania len ak ide o také konanie, ktoré spôsobuje vážne porušovanie základných ľudských práv alebo ísť o taký súbeh rôznych opatrení, ktoré postihujú jednotlivca podobným spôsobom.

28. Obavy sťažovateľa z prenasledovania zo strany bezpečnostnej služby Ukrajiny možno zahrnúť pod zastávanie určitých politických názorov, avšak ani v danom prípade nemožno ním tvrdené skutočnosti subsumovať pod pojem prenasledovanie. Navyše z jeho výpovedí vyplýva, že nečelil absolútne žiadnym problémom zo strany štátu v krajine pôvodu. Slobodne prejavoval svoje názory, bez možných obáv, či následkov, ktoré sa prejavili aj v kritike štátnych orgánov Ukrajiny.

29. Opodstatnenosť jeho obáv z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine tak, ako to vyplýva zo Ženevského Dohovoru a zák. č. 480/2002 Z.z., nebola preukázaná.

30. Krajský súd poukázal na to, že okrem subjektívneho prvku sťažovateľovho strachu z prenasledovania, teda obavy pred bezpečnostnou službou Ukrajiny, absentuje v jeho prípade objektívny prvok odôvodnenosti jeho strachu. Ten je pre posúdenie možnosti udelenia azylu najpodstatnejší. Preto možno jednoznačne skonštatovať, že tieto jeho obavy samy o sebe ako také nevychádzajú z dôvodov uvedených v Ženevskom Dohovore a ani v zák. č. 480/2002 Z.z.

31. Psychický nátlak, ktorý uvádzal a ktorý vnímal ako prenasledovanie zo strany bezpečnostnej služby, nenaplnia znaky prenasledovania. Bez akýchkoľvek pochybností nemožno považovať za prenasledovanie návštevy príslušníkov bezpečnostnej služby za účelom získavania informácií, pričom kontakt s nimi prebiehal tak, že oni za ním prišli, kládli mu otázky, on ich zodpovedal ako uznal za vhodné a títo následne odišli. Na doplnenie časového rámca udalostí a pociťovania psychologického nátlaku krajský súd uviedol, že v čase jeho pociťovania od 01.05.2016 do odchodu z krajiny pôvodu 05.05.2016 sťažovateľa bezpečnostná služba kontaktovala dvakrát (01.05.2016 a 04.05.2016). Takýto psychologický nátlak, ako uvádzal sťažovateľ, jednoznačne nemožno ani považovať za prenasledovanie z azylovo relevantných dôvodov.

32. V prípade vystavenia trestnému stíhaniu v súvislosti s uvedenými obvineniami doposiaľ nič tomu nenasvedčuje tomu, žeby v jeho prípade nemal na Ukrajine zaručené právo na spravodlivý súdny proces, nestranný a nezaújatý súd, že mu nebude poskytnuté právo na obhajobu a podobne.

33. V súvislosti so sťažovateľovou činnosťou (prezentovanie politických názorov) v krajine pôvodu krajský súd uviedol, že v danom čase nepociťoval žiadnu obavu z prenasledovania a táto činnosť svedčí aj o akceptovaní slobody prejavu zo strany štátnych orgánov Ukrajiny, a to nielen v čase ich prezentovania, ale aj následne (a aj v čase jeho odchodu z krajiny pôvodu), keďže vzhľadom na túto jeho činnosť nevyvíjali voči nemu žiadne kroky, ktoré by smerovali k porušeniu jeho základných ľudských práv. Pokiaľ sa s ním stretli členovia bezpečnostnej služby Ukrajiny a z čoho vyvodzoval sťažovateľ svoje obavy, išlo o to, aby krivo svedčil voči svojmu bývalému spolubojovníkovi a vzhľadom na tieto jeho aktivity neboli voči jeho osobe podniknuté žiadne kroky zo strany štátnych orgánov Ukrajiny, z

ktorých by mohol vyvodzovať nejaké porušenie jeho základných ľudských práv, resp. obavu z ich porušenia a teda nenapĺňujú znaky prenasledovania a ani vážneho bezprávia, ktoré by mu hrozilo v prípade návratu do krajiny pôvodu vzhľadom na túto jeho činnosť.

34. K vyhrážkam zo strany B. E. krajský súd skonštatoval, že uvedené nenapĺňa znaky prenasledovania pričom sťažovateľ mal možnosť obrátiť sa na kompetentné štátne orgány o pomoc, čo však neurobil, a teda nemožno ani vyvodiť, že vzhľadom na tieto vyhrážky by mu nebola poskytnutá adekvátne možná ochrana.

35. Vo vzťahu k otázke dôveryhodnosti sťažovateľa krajský súd mal zato, že žalovaný správne vyhodnotil určité sporné momenty vyplývajúce z tvrdení sťažovateľa. Jeho tvrdeniu, že v súvislosti s výbuchom auta bol ochrnutý na pravú polovicu tela odporujú dôkazy, ktoré sám predložil a ktoré svedčia o tom, že v nemocnici v Odese bol hospitalizovaný až po tom, ako ho tam presunuli z nemocnice v Curupinsku, kde bol prijatý dňa 30.10.2015 po tom, ako 29.10.2015 v okolí obce Radensk pocítil točenie hlavy, ochabnutie horných a dolných končatín a narušenie rečovej funkcie. Aj keď predložil do konania fotografie vybuchnutého auta, tie nijako nepreukazujú, že ide práve o to vozidlo. Navyše je zrejmé, že sťažovateľ sa v predmetnom čase nemohol nachádzať ani v obci Širokino, ani v meste Mariupol, kde tvrdil, že k výbuchu došlo, ale preukázateľne, ako to vyplýva z originálnych lekárskeho záznamov, bol v tom čase spolu so svojím vojenským útvarom v okolí obce Radensk.

36. Žalovaný nevyhodnotil neposkytnutie medzinárodnej ochrany sťažovateľovi z tohto pohľadu. Dané uviedol len na dokreslenie obrazu sťažovateľa a nie ako podstatný faktor na neudelenie azylu.

37. Krajský súd zároveň poukázal na informácie v administratívnom spise, z ktorých vyplýva, že bol záujmovou osobou milície na Kryme a to preto, že v roku 1997 bol odsúdený na 6 rokov odňatia slobody za trestný čin znásilnenia, v roku 2004 bol riešený za priestupok - ľahké výtržníctvo a v roku 2005 pre podvody s nehnuteľnosťami, pričom tieto skutočnosti sťažovateľa správneho orgánu zamlčal, a neuviedol pravdivo, že voči nemu nie je a nikdy nebolo vedené trestné konanie.

38. Krajský súd sa zároveň stotožnil so závermi žalovaného o tom, že nie sú vážne dôvody domnievať sa, že by bol sťažovateľ v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia podľa § 2 písm. f) zák. č. 480/2002 Z.z.

39. Z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplynulo, že sťažovateľovi nehrozí uloženie trestu smrti, ani jeho výkon, toto zo žiadnej skutočnosti tvrdenej sťažovateľom ani nevyplýva a nemožno to vyvodiť ani z ním tvrdenej dejovej línie. Pokiaľ sťažovateľ namietal obavy z mučenia alebo neľudského zaobchádzania, tak aj keď v prípade jeho spolubojovníka možno akceptovať určitú formu neľudského zaobchádzania, z ničoho nevyplýva, že aj voči sťažovateľovi bude použitá takáto forma mučenia alebo neľudského zaobchádzania alebo ponižujúceho zaobchádzania alebo trestu.

40. Podľa názoru krajského súdu nie sú známe prekážky, pre ktoré by sa sťažovateľ, aj keď na východe Ukrajiny pretrváva vnútroštátny ozbrojený konflikt, nemohol usídlť v inej časti Ukrajiny, pričom mal vystavený preukaz utečenca (resp. evidenčná karta prisťahovania na migračné stredisko v meste Cherson vydaná dňa 19.03.2014 za účelom dočasného pobytu na území Chersonského kraja, Ukrajina) ako aj potvrdenie o prechodnom pobyte, resp. potvrdenie o zaradení do evidencie vnútorne presídlenej osoby vydané dňa 26.04.2016, kde sa uvádza faktický pobyt osoby na L. Ukrajina, s dátumom ukončenia potvrdenia 25.10.2016.

41. V prípade presídencov existujú určité faktické a právne nedostatky zo strany štátnych orgánov Ukrajiny, respektíve ich nedostatočné zákonné začlenenie, avšak dané nemožno považovať za dôvod pre poskytnutie doplnkovej ochrany, nakoľko daného sa títo presídenci majú možnosť domáhať v rámci vnútroštátnych prostriedkov nápravy. Navyše zo žiadnych dokumentov nevyplýva, žeby voči presídencom z Krymu boli zaznamenané nejaké formy porušovania ich základných ľudských práv a slobôd zo strany štátnych orgánov Ukrajiny, pričom dané ani sťažovateľa netvrdil.

42. Kyjevská a Zakarpatská oblasť, kde sa sťažovateľ zdržiaval, nie sú súčasťou konfliktnej zóny a sú podľa viacerých zdrojov vo všeobecnosti pokojné. Bezpečnostná situácia je tam primerane stabilná a na civilné obyvateľstvo má nepriamy dopad. Z dostupných zdrojov vyplýva, že tieto oblasti sa stávajú cieľom vnútorne presídlených osôb odchádzajúcich z východných častí z krajiny, ktoré v nich hľadajú útočisko.

43. K námietke týkajúcej sa dopytu na pridelenca v Moskve, ktorým bola zo strany žalovaného porušená povinnosť v zmysle § 49 zák. č. 480/2002 Z.z., čo malo vplyv na zákonnosť samotného procesu, krajský súd uviedol, že zo žiadnej prílohy, ani listiny, nachádzajúcej sa v administratívnom spise týkajúceho sa sťažovateľa nevyplýva, že by týmto postupom zo strany žalovaného došlo k porušeniu niektorých povinností zo strany žalovaného, ktoré by mohli mať vplyv na zákonnosť postupu žalovaného, pričom navyše takto získané informácie sa týkali už namietanej otázky dôveryhodnosti sťažovateľa, čo v konečnom dôsledku nemalo vplyv na posúdenie sťažovateľovej žiadosti o udelenie azylu.

III.

Konanie na kasačnom súde

A)

44. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľ v zákonnej lehote podal kasačnú sťažnosť z dôvodov uvedených v

- § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p., t.j. krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci.

45. Sťažovateľ v nasledujúcich sťažnostných bodoch v súlade s § 445 ods. 1 písm. c) S.s.p. najmä uviedol, že krajský súd:

- rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci tým, že si osvojil právne posúdenie žalovaného v otázkach opodstatnenosti obáv z prenasledovania, existencie príčinnej súvislosti prenasledovania a dôvodov podľa Dohovoru z roku 1951 o právnom postavení utečencov (v rozsudku tiež ako „Ženevský Dohovor“), reálnej hrozby vážneho bezprávia a dôveryhodnosti;

- správnu žalobu nezákonne odmietol (správne má byť zamietol), nakoľko riadne nepreskúmal všetky námietky sťažovateľa;

- správnu žalobu nezákonne odmietol (správne má byť zamietol), pričom namietaná nezákonnosť mala spočívať v nezachovaní rovnosti zbraní, keď žalovaný predložil vyjadrenie k žalobným námietkam až na pojednávaní pred krajským súdom a teda sťažovateľ sa nemohol riadne pripraviť na pojednávanie.

46. V ďalšej časti sťažovateľ rozsiahle zhrnul svoju činnosť v krajine pôvodu, v podstate zhodne s tým ako to popísal krajský súd v napadnutom rozsudku.

47. Na základe uvádzaných skutočností záverom zhodnotil, že bývalí dobrovoľní bojovníci sú v krajine pôvodu prenasledovaní bezpečnostnými zložkami. Jeho činnosť, kontakty a priateľstvá s vysokoprofilovanými osobami z neho robia osobu, na ktorú štátne orgány krajiny pôvodu majú dôvod sa zamerať. Osobitne ak „K.“ obviňuje z obchodovania, či odovzdávania zbraní ruským nepriateľom, tak v batalióne Krym mal logistiku a sklad zbraní a munície na starosti sťažovateľ.

48. K otázke dôveryhodnosti sťažovateľ vytkol žalovanému nepreskúmateľnosť pre nezrozumiteľnosť, resp. nedostatok dôvodov. Zároveň zistenie skutkového stavu je nepostačujúce pretože zistené rozpory neboli riadne konfrontované so sťažovateľom a nebola mu daná možnosť tieto vysvetliť.

49. Sťažovateľ sa nestotožnil so závermi krajského súdu o tom, že nedostatok dôveryhodnosti nemal vplyv na rozhodnutie žalovaného. Dôveryhodnosť je jedným z kľúčových prvkov skutkového stavu v prípade žiadosti o azyl. Zároveň samotný žalovaný v preskúmanom rozhodnutí uviedol, že informácie týkajúce sa nedôveryhodnosti sťažovateľa uvádza pre celkové dotvorenie obrazu sťažovateľa. Zároveň však vyskytujúce sa rozpory sa týkali nepodstatných skutočností.

50. Skutočnosť že žalovaný nekonfrontoval sťažovateľa s označenými rozpormi a neumožnil mu vyjadriť sa k nim je závažnou procesnou vadou konania, ktorá viedla k nesprávnym skutkovým záverom. Rovnako ani krajský súd nevypočul sťažovateľa k domnelým rozporom ale urobil si o tom vlastné závery, resp. priklonil sa k záverom žalovaného.

51. Ďalej sťažovateľ poukázal na bod 107. napadnutého rozsudku krajského súdu, ktorý pojednáva o dokumente Odboru boja proti terorizmu Prezídia policajného zboru, z ktorého vyplynulo, že sťažovateľ bol záujmovou osobou milície na Kryme, bol údajne odsúdený a trestne stíhaný za viaceré trestné činy. Tieto informácie sťažovateľ považoval za nepravdivé. Zároveň namietal, že s týmito nebol ani konfrontovaný a teda nemal možnosť vyjadriť sa k nim v administratívnom konaní.

52. V súvislosti s vyššie uvádzaným dokumentom namietal spôsob získania informácií v ňom obsiahnutých, čím došlo k porušeniu § 49 zák. č. 480/2002 Z.z. Tieto námietky ako aj výpoveď sťažovateľa krajský súd nezohľadnil. Z obsahu spisu žalovaného nie je možné zistiť ako policajným pridelencom v Moskve a u Interpol Ruská federácia boli tieto informácie preverené. Uvedené informácie však nie sú verejne dostupné, preto k ich získaniu nebolo možné dôjsť bez kontaktovania ruských štátnych orgánov. Tieto sú však podľa sťažovateľa nepravdivé.

53. Krajský súd túto námietku rovnako nezohľadnil, pričom uvedeným konaním došlo k porušeniu podstatnej povinnosti - zistiť skutkový stav veci riadne bez ohrozenia žiadateľa o azyl. Na takto získaný dôkaz potom nemožno prihliadnuť.

54. Sťažovateľ namietal nesprávne právne posúdenie opodstatnenosti obáv z prenasledovania krajským súdom, keď sa stotožnil so závermi žalovaného o nepreukázaní opodstatnenosti obáv z prenasledovania z dôvodu, že sťažovateľ tomuto v minulosti nečelil. Na podporu tejto námietky poukázal na priame hrozby od SBU (vyhrážky z obvinenia, násilného zavlčenia, pozbavenia osobnej slobody a pod.). V danom prípade sa jednalo o hrozbu neprimeraným krivým trestným stíhaním, ktoré je jednou z foriem prenasledovania podľa zák. č. 480/2002 Z.z. Rovnako odôvodnenie záverov o tom, že psychický nátlak, ktorý bol na sťažovateľa vyvíjaný, nenapĺňa znaky prenasledovania neponúka dostatok dôvodov. Počas návštev SBU totiž došlo k vyhrážaniu sa prenasledovaním.

55. Ďalej namietal vyhodnotenie vyhrážok o násilnom vrátení na Krym žalovaným, ktoré je podľa názoru sťažovateľa nezrozumiteľným pre nedostatok dôvodov a nedostatok logickej súvislosti. V spojení z touto hrozbou poukázal na ďalšie problémy a vyhrážky od B. E., ktorým čelil na Kryme, pričom opodstatnenosť obáv na strane sťažovateľa sa zvýšila neštandardným postupom zo strany žalovaného, keď tento prostredníctvom policajného pridelenca v Moskve overoval u ruských orgánov informácie o sťažovateľovi.

56. Zo správ, ktoré sťažovateľ v konaní predložil, vyplynulo, že ukrajinské štátne orgány nevykonávajú na Kryme žiadnu moc, pričom ruské štátne orgány sú na tomto území tvrdým pôvodcom prenasledovania, preto nemožno očakávať, aby sa sťažovateľ obrátil so žiadosťou o pomoc na ne. Navyše vrátením na Krym sa sťažovateľovi vyhrážala SBU.

57. Sťažovateľ v konaní pred žalovaným jasne opísal svoje politické presvedčenie a svoju činnosť, prostredníctvom ktorej toto verejne prezentoval. Krajský súd však v napadnutom rozsudku (bod č. 100) pripísal sťažovateľovi, že tento počas prezentovania nepociťoval žiadne obavy z prenasledovania, čo svedčí o akceptovaní slobody prejavu.

58. Vo vzťahu k otázke reálnej hrozby vážneho bezprávia sťažovateľ namietal nepreskúmateľnosť pre nedostatok dôvodov a nepostačujúce zistenie skutkového stavu, keď žalovaný zadovážil aktuálne informácie o mieste posledného bydliska sťažovateľa (Simferopol, Chersonská oblasť, Kyjev a Zakarpatská oblasť). Jediné miesto trvalého pobytu sťažovateľa je však iba v Simferopole. Jeho pobyt v Užhorode, Kyjeve, Rovnim a Odese súvisel s liečením v nemocnici, preto nemožno hovoriť o riadnom

živote na týchto miestach. Ako presídlenec z Krymu si nemohol otvoriť bankový účet, poberať penziu, riadne prenajať byt a je podľa nariadenia Národnej banky Ukrajiny považovaný za nerezidenta. Žalovaný sa však postavením presídlencom podrobnejšie nezaoberal.

59. Za nesprávnu považoval aj argumentáciu krajského súdu o vnútroštátnom presídlení do inej časti krajiny za nedostatočnú, pričom táto vedie k nesprávnemu právnemu záveru. Zároveň poukázal na Usmernenie UNHCR o medzinárodnej ochrane týkajúce sa alternatívy vnútroštátneho úteku alebo presídlenia v zmysle čl. 1A ods. 2 Ženevského Dohovoru, správu MZV USA o stave ľudských práv a hodnotenie úrovne zdravotnej starostlivosti Talianskou obchodnou komorou. Z týchto vyplynuli informácie o zlom postavení vnútorne presídlených osôb.

60. Záverom sťažovateľ navrhol, aby kasačný súd napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že preskúmané rozhodnutie zruší a vec vráti žalovanému na ďalšie konanie.

61. Sťažovateľ navrhol, aby kasačný súd priznal odkladný účinok kasačnej sťažnosti proti napadnutému rozsudku krajského súdu.

62. V podaní zo dňa 02.06.2017 právna zástupkyňa sťažovateľa v podstate zopakovala svoju predchádzajúcu argumentáciu a vo vzťahu k návrhu na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti doplnila, že konanie o udelenie medzinárodnej ochrany je jedinou riadnou prekážkou vydania rozhodnutia o administratívnom vyhostení a jedinou riadnou prekážkou jeho výkonu. Táto požiadavka napokon vyplýva aj z čl. 33 ods. 1 Ženevského Dohovoru.

B)

63. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti zo dňa 12.05.2017 poukázal na skresľovanie faktov právnou zástupkyňou sťažovateľa a to najmä pokiaľ ide o vykreslenie priateľského vzťahu sťažovateľa s p. K. (s týmto mal sťažovateľ spoločné jedine to, že spolu bojovali v batalióne Krym). Ďalej tvrdenia o autonehode boli spochybnené dôkazmi, ktoré predložil do konania samotný sťažovateľ.

64. K dôveryhodnosti sťažovateľa žalovaný konštatoval, že rozpory v tvrdeniach sťažovateľa sa žalovaný snažil odstrániť. Avšak aj napriek tomu, že tieto rozpory sa nepodarilo odstrániť, tieto neboli vyhodnotené v neprospech sťažovateľa nakoľko nemali vplyv na výsledok konania.

65. K namietanému porušeniu § 49 zák. č. 480/2002 Z.z. žalovaný uviedol, že samotný sťažovateľ niekoľko dní po príchode na územie Slovenskej republiky poskytol rozhovor pre bieloruské Euroradio, ktorý je aj v súčasnej dobe voľne dostupný na internetovej stránke rádia. V podanom rozhovore sťažovateľ uviedol, že sa nachádza na území Slovenskej republiky, a že tu požiadal o azyl. Zároveň poskytol mnoho ďalších detailov o svojej osobe a svojich fotografiách.

66. Zároveň žalovaný poukázal na to, že krajinou pôvodu sťažovateľa je Ukrajina a nie Ruská federácia, preto nemohlo dôjsť k porušeniu predmetného ustanovenia. Zároveň podotkol, že ani takto získané informácie o osobe sťažovateľa napokon nemali vplyv na výsledok preskúmaného rozhodnutia.

67. Žalovaný poukázal na vyhodnotenie opodstatnenosti sťažovateľových obáv z prenasledovania a konanie štátnych orgánov v prípade sťažovateľa, ktoré nebolo možné považovať za prenasledovanie.

68. K argumentácii sťažovateľa vo vzťahu k reálnej hrozbe vážneho bezprávia považoval uviedol, že skutočnosti, ktoré sťažovateľ uvádza nebolo možné považovať za dôvod pre poskytnutie doplnkovej ochrany. Jedná sa len o všeobecne nepriaznivú situáciu v krajine pôvodu, pričom sťažovateľ v konaní pred žalovaným uviedol, že v krajine pôvodu mal dostatočne vysoké spoločenské postavenie.

69. Na pojednávaní pred krajským súdom predložené podanie bolo iba reakciou na prípis právnej zástupkyne sťažovateľa. Jednalo sa len o vyjadrenie žalovaného k prípisu, na čo mal právo, pričom krajský súd poskytol právnej zástupkyňi sťažovateľa priestor na oboznámenie sa s jeho obsahom ako aj možnosť pojednávanie na tento účel odročiť, čo odmietla.

70. Záverom navrhol, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť zamietol. Priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti nepovažoval za potrebné, nakoľko preskúmané rozhodnutie žalovaného nemá za následok vyhostenie sťažovateľa.

IV.

Právny názor kasačného súdu

71. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 S.s.p. preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že kasačnú sťažnosť podal sťažovateľ v lehote včas (§ 443 ods. 1 S.s.p.) s prihliadnutím na neformálnosť posudzovania kasačnej sťažnosti (§ 453 ods. 2 v spojení s § 206 ods. 3 S.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačnú sťažnosť je potrebné ako nedôvodnú zamietnuť podľa § 461 S.s.p.

72. Rozhodol v lehote vymedzenej v ustanovení § 458 ods. 1 S.s.p. bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 27. júna 2017 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p.).

73. Kasačný súd v súvislosti so sťažovateľom uplatneným kasačným dôvodom uvedeným pod § 440 ods. 1 písm. g/ S.s.p. (t.j. nesprávne právne posúdenie veci /merita/) udáva, že s týmto zákonodarca spája právnu situáciu, kedy krajský súd na správne a zákonným spôsobom zistený skutkový stav (§ 440 ods. 1 písm. f/ S.s.p.) bez vád zaťažujúcich jeho rozhodovanie (písmena a/ až f/) aplikuje právnu normu v merite veci bez možnosti opory v doterajšej ustálenej rozhodovacej praxi kasačného súdu.

74. Vo vzťahu k uplatnenému dôvodu kasačnej sťažnosti, t.j. že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (kasačný dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. g/ S.s.p.) musí kasačný súd s prihliadnutím na zásadu kontinuálneho výkonu štátnej moci (čl. 1 ods. 1 veta prvá ústavy Slovenskej republiky) zdôrazniť, že doterajšia ustálená judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky chápe takto sformulovaný sťažnostný dôvod zakotvený v § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p. vo vzťahu k meritu prejednávanej veci, t.j. na prvom mieste ako nesprávnu aplikáciu právnej normy (hypotéza ako právny skutkový stav a dispozícia) na riadne zistený faktický skutkový stav vyplývajúci z merita veci, na druhom mieste ako nesprávny výber ustanovenia a v neposlednom rade ako nesprávny výber právneho predpisu.

75. Navyše právnym posúdením veci je analytická činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje čiastkové právne závery a spätnou aplikáciou vybranej právnej normy preveruje úplnosť a riadnosť fakticky zisteného skutkového stavu. Toto je základným poslaním správneho súdu pri prieskume zákonnosti rozhodnutí orgánov verejnej správy, pričom nielen situácia „res iudicata“ tvorí rozhodovaciu prekážku ale aj ustálená rozhodovacia prax kasačného súdu ako relevantný precedens v súlade s čl. 1 ods. 1 veta prvá ústavy Slovenskej republiky vytvára zákonodarcom akceptovanú rozhodovaciu prekážku.

76. V súvislosti s uvedeným kasačný súd dospel k záveru, že v aplikačnom postupe krajského súdu pri rozhodovaní o merite sporu nezistil pochybenie v otázke právneho posúdenia v merite veci odôvodňujúce potrebu zmeny napadnutého rozsudku krajského súdu a tento dôvod kasačnej sťažnosti preto nepovažoval za dôvodný.

77. Sťažovateľ považoval za nesprávne právne posúdenie veci krajským súdom v podstate to, že sa krajský súd priklonil sa k záverom žalovaného v otázke opodstatnenosti jeho obáv z prenasledovania, existencie príčinnej súvislosti prenasledovania a dôvodov podľa Dohovoru, reálnej hrozby vážneho bezprávia a v otázke dôveryhodnosti.

78. Pokiaľ sťažovateľ v súvislosti s otázkou opodstatnenosti jeho obáv z prenasledovania vytýkal žalovanému, že sa pri posúdení žiadosti o udelenie azylu obmedzil len na skúmanie toho, či sťažovateľ v minulosti čelil prenasledovaniu z dôvodov uvedených v § 8 zák. č. 480/2002 Z.z. táto námietka nebola dôvodná. Z preskúmaného rozhodnutia vyplýva, že žalovaný sa zaoberal všetkými tvrdeniami sťažovateľa o jeho činnosti a živote pred vycestovaním z Krymu ako aj po vycestovaní, pričom tieto skutočnosti posudzoval jednak z hľadiska, či sťažovateľ čelil takému konaniu, ktoré by bolo možné podradiť pod pojem prenasledovanie ale aj opodstatnenosti jeho obáv z takého konania tvrdeného pôvodcu prenasledovania v budúcnosti (strana 5 a 6 preskúmaného rozhodnutia).

Podľa § 8 zák. č. 480/2002 Z.z. ministerstvo udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak, žiadateľovi, ktorý

- a) má v krajine pôvodu opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu, alebo
- b) je v krajine pôvodu prenasledovaný za uplatňovanie politických práv a slobôd.

Podľa § 2 písm. d) zák. č. 480/2002 Z.z. na účely tohto zákona sa rozumie prenasledovaním závažné alebo opakované konanie spôsobujúce vážne porušovanie základných ľudských práv 3a) alebo súbeh rôznych opatrení, ktorý postihuje jednotlivca podobným spôsobom, ktoré spočíva najmä v

1. použítí fyzického alebo psychického násillia vrátane sexuálneho násillia,
2. zákonných, správnych, policajných alebo súdnych opatreniach, ktoré sú diskriminačné alebo sú vykonávané diskriminačným spôsobom,
3. odmietnutí súdnej ochrany, ktoré vedie k neprimeranému alebo diskriminačnému potrestaniu,
4. neprimeranom alebo diskriminačnom trestnom stíhaní alebo treste,
5. trestnom stíhaní alebo treste za odmietnutie výkonu vojenskej služby v čase konfliktu, ak by výkon vojenskej služby zahŕňal trestné činy alebo činy uvedené v § 13 ods. 2,
6. konaní namierenom proti osobám určitého pohlavia alebo proti deťom.

79. Krajskému súdu preto nemožno vytýkať, ak sa stotožnil so závermi žalovaného v tomto smere pričom dôvodne vychádzal z toho, že definícia utečenca v zmysle Ženevského Dohovoru a zák. č. 480/2002 Z.z. v sebe zahŕňa subjektívny a objektívny prvok. Subjektívny prvok vyžaduje výskyt strachu, chápaného ako predvídávavé očakávanie nebezpečenstva v prípade návratu do krajiny pôvodu.

80. Objektívny prvok, ktorý zohráva kľúčovú rolu, predstavujú objektívne dôvody pre predpoklad, že obavy žiadateľa o udelenie azylu z prenasledovania sa zhmotnia, teda preukazovanie hrozby prenasledovania v krajine pôvodu. Odôvodnený strach z prenasledovania sa však musí týkať jednej alebo viacerých príčin uvedených v Ženevskom Dohovore a v § 8 zák. č. 480/2002 Z.z., t. j. rasy, náboženstva, národnosti, sociálnej skupiny, politického názoru, alebo uplatňovania politických práv. Vyžaduje sa príčinná súvislosť medzi vyššie spomínanými dôvodmi a opodstatneným strachom z prenasledovania. Tieto dva prvky musia byť vzájomne previazané. Okrem subjektívneho prvku - sťažovateľovho strachu z prenasledovania, teda obavy pred bezpečnostnou službou Ukrajiny, chýba v jeho prípade objektívny prvok odôvodnenosti jeho strachu v zmysle Ženevského Dohovoru a zák. č. 480/2002 Z.z.. Ten je pre posúdenie možnosti udelenia azylu najpodstatnejší. Preto možno jednoznačne skonštatovať, že tieto jeho obavy samy o sebe ako také, nevychádzajú z dôvodov uvedených v Ženevskom Dohovore a zák. č. 480/2002 Z.z.. Teda pokiaľ objektívne nemal pred opustením krajiny svojho pôvodu žiadne problémy takého charakteru, ktoré by vychádzali z uvedených dôvodov z ním uvedených tvrdení nebolo možné vyvodiť, že prípadné problémy v krajine pôvodu, ktorých sa obáva, by mu mohli hroziť z azylovo relevantných dôvodov.

81. Žalovaný podľa názoru kasačného súdu dôvodne dospel k záveru, že problém, ktorému sťažovateľ čelil v súvislosti s bezpečnostnou službou, ktorý on vnímal ako prenasledovanie, nenaplnia znaky prenasledovania v zmysle zákona o azyle. Z kontextu jeho rozhodnutia vyplýva, že kontakt sťažovateľa s pracovníkmi bezpečnostnej služby posúdil z hľadiska závažnosti a frekvencie, na základe čoho ustálil, že návštevy príslušníkov bezpečnostnej služby v dňoch 1. a 4.5.2016 za účelom získania

informácií nemožno považovať za prenasledovanie. Z vyjadrení sťažovateľa vyplýva, že kontakt s príslušníkmi bezpečnostnej služby prebiehal tak, že jej príslušníci za ním prišli, kládli mu otázky, on ich zodpovedal, resp. odpovedať odmietol a títo následne odišli. Pokiaľ ho obviňovali zo spáchania niekoľkých trestných činov (vzťahujúce sa k údajným vzťahom k separatistom, odovzdanie výbušniny ľuďom údajne zodpovedným za strhnutie elektrického vedenia na Krym a kúpenie si potvrdenia o invalidite), je zrejmé, že nešlo o oficiálne obvinenia. Za prenasledovanie v zmysle § 8 zák. č. 480/2002 Z.z. možno považovať len také ohrozenie života či slobody, ktoré je trpené, podporované či prevádzané štátnou mocou, pričom však konanie predstavujúce výkon štátnej moci orgánom štátu, ktorý v rámci preverovania prípadného podozrenia zo spáchania trestného činu, resp. zisťovania skutkových okolností vo veci trestného stíhania iných osôb návštevou a dopytovaním, prípadne zadržaním a vypočúvaním osoby podozrivej zo spáchania trestného činu a v tejto súvislosti ani hrozby obvinením, stíhaním, pozbavením osobnej slobody (sťažovateľom považované za neprimerané krivé, nezákonné, násilné a nedobrovoľné) chápané logicky ako psychický tlak takúto charakteristiku nespĺňajú. Bez významu v tejto súvislosti nie je ani skutočnosť, že vo vzťahu k týmto obvineniam sťažovateľ nebol oficiálnymi orgánmi oficiálne predvolaný, predvedený, obvinený ani obmedzený na osobnej slobode, napriek tomu, že išlo (čo pripustil aj sám sťažovateľ - bod 107. sťažnosti) o vyhrážky zo strany bezpečnostných zložiek, v ktorých priamej právomoci je začatie trestného stíhania pre trestné činy.

82. Kasačný súd neprihliadol na námietku sťažovateľa, že neprimerané trestné stíhanie je súčasťou definície prenasledovania v zmysle ust. § 2 písm. d/ bod 4 toto tvrdenie je zavádzajúce pretože sťažovateľ sám uviedol, že nepreukázal a ani netvrdil, že by voči nemu prebiehalo trestné stíhanie, ktoré by malo byť neprimerané, pričom hrozba, že takýmto bude trestné stíhanie (resp. trest) voči jeho osobe podľa vyhrážok pracovníkov tajnej služby je hypotetická a ničím nepodložená.

83. Žalovaný v konaní na základe sťažovateľom predložených tlačených verzií internetových článkov (majúcich poukázať na neho a jeho prácu) vyhodnocoval aj popísané aktivity sťažovateľa ako právnik, či dobrovoľníka v rôznych inštitúciách a jeho názory, postoje a vyjadrenia k aktuálnym spoločensko-ekonomickým a politickým témam vo vzťahu k tvrdenému prenasledovaniu a dospel k záveru, že takáto súvislosť tu nie je (str. 5 rozhodnutia žalovaného). Poukázal na to, že v období od roku 2010 až do opustenia krajiny pôvodu prichádzal do kontaktu s rôznymi štátnymi inštitúciami a orgánmi, pred ktorými si úspešne uplatňoval svoje občianske práva, nemal problémy ani pri vybavovaní si osobných dokladov (vojenskej knižky, vodičského preukazu, cestovného dokladu, potvrdenia o účasti v 36. brigáde námornej pechoty, medzi nimi i preukaz utečenca a potvrdenie o prechodnom pobyte - o zaradení do evidencie vnútorne presídlennej osoby), na základe čoho dôvodne ustálil, že konanie pracovníkov bezpečnostnej služby (ktoré označil za prenasledovanie) nie je v súvislosti s jeho aktivitami vyplývajúce z jeho zamestnania právnik, dobrovoľníka, korešpondenta, príslušníka dobrovoľníckeho bojového oddielu a aj jeho obavy o svoj život v prípade návratu do krajiny pôvodu z tohto dôvodu nemožno považovať za opodstatnené (str. 6 rozhodnutia žalovaného). (tu nie je ani v súvislosti s jeho naznačenými obavami z tohto dôvodu. Aj keď z rozhodnutia krajského súdu vyplýva náznak úvahy o možnosti zahrnúť tieto aktivity pod pojem zastávanie politických názorov ako jeden z azylovo relevantných dôvodov (body 89.,100. rozsudku) v podstate sa stotožnil so záverom, že konanie pracovníkov bezpečnostnej služby nesúviselo s takýmto aktivitami sťažovateľa a teda neboli objektivizované ani jeho obavy z niektorého z azylovo relevantných dôvodov.

84. V súvislosti s posúdením otázky opodstatnenosti obáv z niektorých z relevantných dôvodov podľa názoru kasačného súdu neobstojí námietka sťažovateľa vyčítajúca krajskému súdu konštatovanie, že „opodstatnenosť jeho obáv sa z prenasledovania ...nebola preukázaná“, keďže z odôvodnenia jeho rozhodnutia (bod 91.) vyplýva, že súd hovorí o opodstatnenosti „obáv z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine tak, ako to vyplýva zo Ženevskej konvencie z roku 1951“, čo zrejme spája so skutočnosťou, že samotné konanie zo strany pracovníkov bezpečnostnej služby nenapĺňujúce znaky prenasledovania nemožno navyše podradiť pod žiadny zo zákonných dôvodov, pre ktorý možno azyl žiadateľovi udeliť, pre ak aj má obavy nejde o obavy z prenasledovania pre niektorý z azylovo relevantných dôvodov okrem iných ani z dôvodu, do úvahy prichádzajúceho zastávania

politických názorov.

85. Rovnako ani sťažostný bod, v ktorom sťažovateľ namietal vyhodnotenie niektorých jeho tvrdení kasačný súd nepovažoval za dôvodný. Dôležitou úlohou žalovaného pri posudzovaní žiadosti o udelenie azylu je ustálenie dôveryhodnosti žiadateľa a azyl ako osoby a dôveryhodnosti jeho jednotlivých tvrdení. V predmetnej veci žalovaný niektoré zo sťažovateľových tvrdení označil ako nedôveryhodné. Rozpory medzi jednotlivými tvrdeniami sťažovateľa navzájom, ako aj medzi nimi a predloženými dokladmi sa žalovaný pokúsil odstrániť vykonaním doplňujúceho pohovoru dňa 24.05.2016 (ČAS: MZ-PO-99-13/2016-Ž, č.l. 127 -132 administratívneho spisu).

86. Aj keď pre posúdenie dôvodov žiadosti nie je rozhodujúce prvé vyhlásenie žiadateľa o azyl, posúdenie dôveryhodnosti osoby žiadateľa, ktorý v priebehu administratívneho konania, uvádza rozporné tvrdenia, má svoj význam pretože vytvára celkový obraz o dôveryhodnosti sťažovateľa, ktorý sa bezpochyby odvíja od správania a vyjadrení žiadateľa o azyl od prvého možného momentu takéhoto posúdenia.

87. V popise niektorých skutočností, ktoré sťažovateľ uvádzal v konaní o jeho žiadosti, nastali rozpory, na ktoré žalovaný poukázal. Tie sa týkali najmä tvrdení o výbuchu vozidla značky Hummer, ktoré šoféroval, následkom čoho mal ochrnutú celú pravú stranu tela a bol uznaný za vojenského invalida skupiny č. 2 ako aj informácií získaných od policajného pridelenca v Moskve a od Interpol Ruská federácia. Pri úvodnom pohovore tvrdil, že k tejto udalosti došlo dňa 29.10.2015, pri opakovanom pohovore dňa 24.05.2016 uviedol, že dňa 27.10.2015 došlo k výbuchu auta v meste Mariupol a v noci z 29.10.2015 na 30.10.2015 bol hospitalizovaný vo vojenskej nemocnici v Odese. Z lekárskeho posudku (tvorí prílohu č. 11 dotazníka, list č. 90 v ČAS: MU-PO-99/2016-Ž) vyplynulo, že v nemocnici v Odese bol hospitalizovaný až po tom, ako ho tam presunuli z nemocnice v Curupinsku, kde bol prijatý dňa 30.10.2015 po tom, ako 29.10.2015 v okolí obce Radensk pocítil točenie hlavy, ochabnutie horných a dolných končatín a narušenie rečovej funkcie (príloha č. 11 dotazníka, list č. 89, preklad list č. 143 v ČAS:MU-PO-99/2016-Ž). Z prepúšťacej správy krajskej nemocnice vojenských veteránov v Užhorode (príloha č. 11 dotazníka, list č. 85, preklad listy č. 142-143 v ČAS :MU-PO-99/2016-Ž) vyplýva, že diagnóza sťažovateľa je stav po ischemickej mozgovej príhode.

88. Lekárske záznamy ním predložené, nedokazujú ani ním tvrdenú uznanú invaliditu. Súčasťou predložených lekárskeho záznamov je výmenný list pre lekársku sociálnu a expertnú komisiu zo dňa 02.12.2015 (príloha č. 11 dotazníka, listy 85-90 v ČAS: MU-PO-99/2016-Ž), avšak jeho časť určená pre záver tejto komisie, konkrétne oznámenie lekárskeho ústavu o rozhodnutí komisie, je nevyplnené (príloha č. 11 dotazníka, list č. 86, preklad list č. 143 v ČAS:MU-PO-99/2016-Ž).

89. V azylovom konaní je žiadateľ spravidla v dôkaznej núdzi, nie je schopný podprieť svoje vyhlásenia dokladmi alebo inými dôkazmi, preto posúdenie dôveryhodnosti príbehu, ktorý predostiera žalovanému závisí predovšetkým od posúdenia dôveryhodnosti jeho osoby, ktorú si žalovaný o sťažovateľovi vytvára v priebehu celého administratívneho konania. V danom prípade rozpory vyplynuli dokonca medzi tvrdeniami a dokladmi, ktoré sťažovateľ v konaní predložil.

90. Na preukázanie pravdivosti tvrdení musí záležať predovšetkým žiadateľovi o azyl, preto jeho vyhlásenia musia byť ucelené a rozumné, nesmú protirečiť všeobecne známym faktom o krajine pôvodu a svojim konaním nesmie zadávať dôvod na spochybňovanie dôveryhodnosti svojej osoby.

91. Posudzovanie dôveryhodnosti žiadateľa o udelenie azylu je výsledkom celkového hodnotiaceho procesu a úvah žalovaného o osobnosti žiadateľa s prihliadnutím k miere reálnosti, resp. vierohodnosti ním tvrdených dôvodov odchodu z krajiny pôvodu v konfrontácii so všeobecne známymi informáciami o krajine pôvodu. Rozhodujúcimi pre záver o nedôveryhodnosti žiadateľa nemôžu byť len niektoré nepatrné nezrovnalosti alebo len omylom vysvetlené nejasnosti v tvrdeniach žiadateľa, ale zásadné rozpory vo výpovediach, ktoré správny orgán rozpozná.

92. Aj keď v konaní teda nebolo možné prehliadnúť určité nezrovnalosti, ktoré vyplynuli z procesu

dokazovania, v kontexte všetkých skutočností, ktoré sťažovateľ v priebehu konania uviedol (dejová línia, dôvody žiadosti o azyl) vyššie uvedené tvrdenia (úraz pri výbuchu auta a pod.) neboli z hľadiska ich relevancie pre posúdenie potreby rozhodnutia o žiadosti sťažovateľa podstatné. Tieto nemohli mať a ani nemali za následok záver o nedôveryhodnosti osoby sťažovateľa odôvodňujúcej prípadné zamietnutie žiadosti ako zjavne neopodstatnenej (§ 12 ods. 2 písm. d/ zák. 480/2002 Z.z. resp. čl. 8 písm. e/ Smernice Európskeho Parlamentu a Rady 2013/32/EÚ o spoločných konaniach o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany (prepracované znenie) (Procedurálna smernica). Vzhľadom na konštatovanie žalovaného v preskúmanom rozhodnutí, že tieto nemali vplyv na výsledok rozhodnutia (čomu zodpovedá aj výrok o neudelení azylu z dôvodu nesplnenia podmienok uvedených v § 8 alebo § 10 zák. č. 480/2002 Z.z., teda žiadosť sťažovateľa žalovaný posúdil do merita), s ktorým sa stotožnil aj krajský súd, ani kasačný súd nepovažoval vykonanie ďalšieho pohovoru za účelom odstránenia týchto rozporov za účelné a na námietku sťažovateľa v tomto smere neprihliadol.

Podľa § 49 ods. 3 zák. č. 480/2002 Z.z. ministerstvo nesmie počas konania o azyle, počas trvania azylu, počas poskytovania doplnkovej ochrany, počas konania o poskytnutí dočasného útočiska a počas poskytovania dočasného útočiska poskytnúť údaje podľa § 48 do štátu podľa § 8, § 13a a § 29 ods. 1 bez súhlasu dotknutej osoby. Ministerstvo nesmie získavať informácie o cudzincoch od pôvodcu ich prenasledovania alebo vážneho bezprávia spôsobom, ktorým sa pôvodca prenasledovania dozvie, že títo cudzinci sú azylanti alebo cudzinci, ktorým sa poskytla doplnková ochrana; v prípade žiadateľov od údajného pôvodcu prenasledovania alebo vážneho bezprávia.

93. Námietku sťažovateľa vytykajúcu porušenie § 49 zák. č. 480/2002 Z.z. keď informácie o osobe sťažovateľa boli získane prostredníctvom policajného pridelenca v Moskve, resp. Interpol Ruská federácia napriek tomu, že z citovaného ustanovenia vyplýva, že ministerstvo nesmie získavať informácie o cudzincoch od pôvodcu ich prenasledovania alebo vážneho bezprávia spôsobom, ktorým sa pôvodca prenasledovania dozvie, že títo cudzinci sú azylanti alebo cudzinci, ktorým sa poskytla doplnková ochrana, však bolo treba považovať za dôvodnú. Povinnosti dodržiavania zásady diskretnosti a neprezradenia identity žiadateľa vyplývajúcej z citovaného ustanovenia ako aj čl. 30 Smernice Európskeho Parlamentu a Rady 2013/32/EÚ o spoločných konaniach o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany (prepracované znenie) (Procedurálna smernica), v zmysle ktorého sa takto nesmú sprístupniť ani informácie, že žiadosť bola podaná a ani získavať informácie spôsobom, že takíto pôvodcovia by boli priamo informovaní o skutočnosti, že žiadateľ podal žiadosť, sa žalovaný v danom prípade nemôže zbaviť ani poukazom na skutočnosť, že sťažovateľ sám verejne poskytoval informácie o svojom úteku, takéto pochybenie však samo o sebe nemá vplyv na naplnenie resp. zvýšenie hrozby vážneho bezprávia a to ani s poukazom na skutočnosť, že navráteným neúspešným žiadateľom o azyl na Ukrajinu nehrozí žiadne stíhanie či diskriminácia (rozsudok Najvyššieho správneho súdu sp. zn. 4 Azs 226/2015-39). Pokiaľ aj žalovaný získal takýmto konaním údaje z registra trestov, o ktorých sťažovateľ navyše tvrdí, že sú nepravdivé, na takýto dôkaz nemožno v konaní prihliadnuť, čo pripustil aj žalovaný, keď uviedol, takýto údaj nemal vplyv na posúdenie osoby sťažovateľa a akceptoval to aj krajský súd, keď konštatoval, že získaná informácia bola v konečnom dôsledku bez vplyvu na posúdenie žiadosti sťažovateľa.

94. K sťažnostnému bodu, v ktorom sťažovateľ namietal porušenie zásady rovnosti zbraní krajským súdom postupom, keď neposkytol právnej zástupkyňi sťažovateľa časový priestor na oboznámenie sa s vyjadrením žalovaného zo dňa 28.02.2017, predloženým súdu až na pojednávaní pred krajským súdom dňa 01.03.2017, kasačný súd udáva, že takýto postup nemal za následok porušenie tejto zásady. Zo spisu krajského súdu, konkrétne zo zápisnice z pojednávania zo dňa 01.03.2017 vyplynulo, že súd pojednávanie prerušil na žiadosť právnej zástupkyne sťažovateľa. Na výzvu, či žiada o odročenie pojednávania za účelom oboznámenia sa s obsahom vyjadrenia odpovedala, že o jeho odročenie nežiada.

95. Z obsahu spisu ďalej vyplynulo, že žalovaný sa na výzvu krajského súdu (č.l. 46 súdneho spisu) k podanej správnej žalobe vyjadril v podaní zo dňa 16.01.2017 (č.l. 47 a nasl. súdneho spisu). K tomuto podaniu sa právna zástupkyňa vyjadrila v podaní zo dňa 13.02.2017 (č.l. 52 a nasl.). Podanie zo dňa 28.02.2017 potom žalovaný urobil ako vyjadrenie k vyjadreniu žalobkyne, pričom podľa názoru

kasačného súdu nemožno žiadnemu z účastníkov konania vytknúť ak kedykoľvek v priebehu konania predloží ďalšie podanie s argumentáciou, podporujúcou výrok preskúmaného rozhodnutia, resp. jeho navrhované zrušenie. Právna zástupkyňa možnosť odročiť pojednávanie za účelom naštudovania doplnujúcej argumentácie žalovaného ponúknuť súdom nevyužila.

96. Napokon, samotné vyjadrenie správneho orgánu k správnej žalobe proti preskúmanému rozhodnutiu vo všeobecnosti nepredstavuje doplnenie dôvodov tohto rozhodnutia, nedochádza tým ani ku konvalidácii prípadných pochybení správneho orgánu.

97. Vo vzťahu k druhej forme medzinárodnej ochrany - doplnkovej ochrane, kasačný súd uvádza, že jej zmyslom a účelom je poskytnúť subsidiárnu ochranu a možnosť legálneho pobytu na území Slovenskej republiky tým žiadateľom o medzinárodnú ochranu, ktorým nebol udelený azyl, ale u nich by bolo (z dôvodov taxatívne uvedených v zákone o azyle) neúnosné, neprimerané či inak nežiaduce požadovať ich vycestovanie. Hoci sa aplikácia tohto inštitútu doplnkovej ochrany viaže k objektívnym hrozbám po prípadnom návrate žiadateľa do krajiny pôvodu, teda čiastočne k iným skutočnostiam nastávajúcim v odlišnom čase než v prípade aplikácie inštitútu azylu, sú pri rozhodovaní o udelenie či neudelenie doplnkovej ochrany do značnej miery určujúce tvrdenia samotného žiadateľa, z nich je potrebné vychádzať.

Podľa § 2 písm. f) zák. č. 480/2002 Z.z na účely tohto zákona sa rozumie vážnym bezpráviem

1. uloženie trestu smrti alebo jeho výkon,
2. mučenie alebo neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trest, alebo
3. vážne a individuálne ohrozenie života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násillia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu.

98. V predmetnej veci neboli ani podľa kasačného súdu zistené závažné a potvrdené dôvody pre konštatovanie bezprostrednej a reálnej hrozby vážneho bezprávia, tak ako sú definované vo vyššie citovanom ustanovení.

99. V súvislosti s námietkou sťažovateľa, ktorou spochybňoval záver, ku ktorému dospel správny orgán, že neustálil miesto jeho posledného bydliska, pričom on mal jediné miesto trvalého pobytu vyznačené v občianskom preukaze v Simferopole na Kryme, kasačný súd túto nepovažoval za dôvodnú, pričom odkazuje na názor vyplývajúci z rozsudku Najvyššieho správneho súdu Českej republiky sp. zn. 6 Azs 29/2010 podľa ktorého „Ak má žiadateľ o medzinárodnú ochranu štátne občianstvo jednej krajiny a miesto posledného trvalého pobytu v inej krajine, je pri posudzovaní prenasledovania alebo vážneho bezprávia primárne relevantnou krajina štátneho občianstva žiadateľa. Krajina posledného trvalého pobytu sa vo vzťahu k azylu a doplnkovej ochrane skúma, ak ide o osoby bez štátneho občianstva." Ak teda žalovaný vychádzal zo skutočnosti, že dôvodom, pre ktorý sťažovateľ opustil v marci 2014 Krym bola okolnosťami vynútená akceptácia faktu anexie Krymu Ruskou federáciou a prevzatie faktickej moci a kontroly na tomto území a z toho dôvodu v rámci oficiálnej domácej politiky vnútorné presídlenie sťažovateľa na územie „kontinentálnej" Ukrajiny, nemožno považovať za pochybenie, že podmienky súvisiace s vnútorným presídlením skúmal vo vzťahu ku Kijevskej oblasti, kde pracoval a k Zakarpatskej oblasti, kde sa zdržiaval naposledy.

100. Z preskúmaného rozhodnutia vyplynulo, že žalovaný pri posúdení tejto otázky zohľadnil bezpečnostnú situáciu v krajine pôvodu, pričom ustálil, že vo východnej časti krajiny je táto stále komplikovaná, Kyjevská a Zakarpatská oblasť však nie sú súčasťou konfliktnej zóny a sú podľa viacerých zdrojov vo všeobecnosti pokojné. Bezpečnostná situácia je tam primerane stabilná a na civilné obyvatelstvo má nepriamy dopad. Tieto oblasti sú cieľom vnútorné presídlených osôb odchádzajúcich z východných častí krajiny, ktoré v nich hľadajú útočisko. Záverom konštatoval, že miera ochrany práv obyvateľov v Zakarpatskej, či Kyjevskej oblasti poskytovaná štátom, je primeraná a sťažovateľ je plne schopný ju využívať.

101. Kasačný súd sa stotožnil s argumentáciou krajského súdu vo vzťahu k žalobnej námietke, týkajúcej sa situácie u presídlencom, ktorí nepochybne čelia určitým faktickým a právnym nedostatkom zo strany štátnych orgánov krajiny pôvodu. Sťažovateľ rovnako argumentoval voči posúdeniu potreby poskytnutia

doplnkovej ochrany aj v podanej kasačnej sťažnosti. Popisoval všeobecne nepriaznivé podmienky v krajine pôvodu, ktorým čelí väčšina vnútorne presídlených osôb (nedostatok práce, problematické, resp. znemožnené zriadenie bankového účtu, získanie sociálnych dávok, slabá zdravotná starostlivosť a pod.) pričom v podaní z 13.2.2017 odkazoval aj na zdroje aktuálnych informácií (december 2016 až február 2017) a ich obsah, ktoré mal súd v čase rozhodovania k dispozícii a oboznámil ich na pojednávaní dňa na 1.3.2017, preto námietka o nezohľadnení aktuálnej situácie nie je dôvodná.

102. Podľa informácií proprio motu o krajine pôvodu (správa UNHCR z 19.12.2016 Norwegian Refugee Council/Internal Displacement Monitoring Centre (NRC/IDMC), Ukraine: Translating IDPs' Protection into Legislative Action, 19 December 2016, <http://www.refworld.org/docid/585a5b7c4.html> [accessed 1 July 2017]) štátne orgány Ukrajiny sú si vedomé politických, sociálnych a ekonomických problémov a prejavujú snahu ich riešiť : „Napriek pozitívnemu legislatívnemu vývoju v snahe riešiť právne nedostatky právnej úpravy z roku 2014 o podmienkach vnútorne presídlených osôb, právne zmeny ešte neodstránili všetky nedostatky, ktorým vnútorne presídlené osoby čelia. Problémovými zostáva ich registrácia a udelenie právneho statusu, občianska registrácia a vydávanie dokumentov a nediskriminačný prístup k sociálnym dávkam. Kým na jednej strane prijímanie legislatívnych opatrení pre uplatňovanie zákona z roku 2014 ukazuje politickú vôľu vlády riešiť pálčivé problémy presídlencov a prednostne ich ochranu, na druhej strane vykonávacie predpisy vyžadujú jasné inštrukcie aby sa predišlo nejasnostiam pri takýchto rýchlych legislatívnych zmenách.“

103. V tejto súvislosti je však potrebné zdôrazniť, že ekonomické dôvody (resp. nepriaznivá ekonomická situácia v krajine pôvodu) a s tým súvisiace ťažké životné podmienky sa za relevantné dôvody pre udelenie medzinárodnej ochrany nepovažujú (podľa rozsudkov Najvyššieho správneho súdu sp. zn. 5 Azs 3/2003-54, sp.zn. 3 Azs 20/2003-43, uznesenia Najvyššieho správneho súdu 8 Azs 16/2010-79).

104. Pokiaľ sa tak krajský súd stotožnil so záverom žalovaného, že sťažovateľom uplatnené dôvody nemožno subsumovať pod pojem vážne bezprávie, ako ho definuje § 2 písm. f) zák. č. 480/2002 Z.z., t.j. uloženie trestu smrti alebo jeho výkon, mučenie alebo neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trest, alebo vážne a individuálne ohrozenie života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násillia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu, námietka vytýkajúca nesprávne právne posúdenie v tomto smere je nedôvodná.

V.

105. Z uvedených dôvodov dospel kasačný súd k záveru, že krajský súd neporušil zákon, keď správnu žalobu zamietol, kasačná sťažnosť teda nie je dôvodná a preto ju v súlade s ust. § 461 S.s.p zamietol.

106. O návrhu sťažovateľa na priznanie odkladného účinku podľa § 447 ods. 1 S.s.p. kasačný súd nerozhodol. Vychádzal zo záveru, že o návrhu na priznanie odkladného účinku nie je potrebné rozhodovať tam, kde kasačný súd rozhoduje o kasačnej sťažnosti bez zbytočného odkladu potom, čo mu bola predložená (v lehote, v ktorej by rozhodoval o samotnom odkladnom účinku).

107. O trovách konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 1 S.s.p. v spojení s § 167 ods. 1 S.s.p. tak, že sťažovateľovi, ktorý bol v konaní neúspešný právo na náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku riadny opravný prostriedok nie je prípustný.